

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Priručnik za održavanje povijesnih građevina i postupanje u kriznim situacijama

U publikaciji "Dioklecijanova palača i srednjovjekovna jezgra grada Splita – Priručnik za održavanje povijesnih građevina i postupanje u kriznim situacijama" obrađen je kontekst nastanka povijesne jezgre Splita te su analizirani suvremeni problemi i rizici koji ugrožavaju taj prostor i ljude koji u njemu aktivno borave, žive ili rade

Izdavač: Hrvatski restauratorski zavod. Za izdavača: Boris Mostarčić. Autorica: Vinka Marinković. Recenzenti: Vanja Kovačić, Damir Trut, Tomislav Petrincec. Suradnici: Jasna Jerkov, Tatjana Lolić, Sanda Milošević, Marina Protić, Zrinka Radunić, Nenad Ružič. Dizajn i priprema za tisak: Ljubo Gamulin. Lektura: Rosanda Tometić. Fotografije: Vojko Bašič/Cropix, Jasmina Kadija, Duje Klarić/Cropix, Jovan Kliska, Geoprojekt d.d., Ljubo Gamulin, Pino Gamulin, Goran Nikšić, Katja Marasović, Vinka Marinković, Ivo Pervan, Zrinka Radunić, Joško Šupić/Cropix, Natalija Vasić, Nikola Vilić/Cropix. ISBN 978-953-7389-38-3

U gradu Splitu je 9. ožujka 2023. široj i stručnoj javnosti predstavljen "Priručnik za održavanje povijesnih građevina i postupanje u kriznim situacijama" autorice dr. sc. Vinke Marinković, konzervatorice-restauratorice Hrvatskoga restauratorskog zavoda. Uspostava ravnoteže između svakodnevnoga života, turizma, održavanja kulturne baštine i procesa upravljanja rizicima jedan je od najvećih izazova s kojima se danas susreću gotovo svi europski povijesni gradovi. Na području Hrvatske ta je tema još aktualnija nakon ožujka 2020., kada je niz razornih potresa s katastrofalnim posljedicama pogodio Zagreb, Sisak i Petrinju. Tijekom složenoga procesa obnove, koji još traje, otvorila su se dodatna pitanja o složenosti, financiranju i racionalnosti obnove kulturne baštine i povijesnih gradova. Uz to pojavilo se novo pitanje: uključivanje privatnih osoba i zajednice u taj proces. Priručnik je nastao

kao reakcija na spomenute događaje i teme, ali i kao autoričin pokušaj da djeluje lokalno i preventivno na području u kojemu živi i radi, a to je grad Split i njegova kulturno-povijesna cjelina. Govoreći o publikaciji, autorica je navela kako je u njoj obradila kontekst nastanka povijesne jezgre Splita te je analizirala aktualne probleme i rizike koji ugrožavaju navedeni prostor. Priručnik je namijenjen svim korisnicima stare gradske jezgre: stanařima, vlasnicima poslovnih prostora i svima onima koji u njoj aktivno rade i borave. Cilj je upoznati se s vrijednošću stare gradske jezgre, s pojmovima konzervatorske zaštite i tehničkim koordinatama za održavanje prostora i nekretnina, a sve s ključnim ciljem preventivnoga djelovanja. Okidač za nastanak priručnika bili su razorni potresi koji su pogodili Petrinju i Zagreb, navela je, među ostalim, Marinković, dodavši kako je priručnik nastao uz podršku Grada Splita i Ravnateljstva civilne zaštite. Uz objašnjenje zakonskih legislativa publikacija donosi stručne i tehničke smjernice za održavanje i uređenje povijesnih građevina te upute za postupanje za vrijeme nepredviđenih situacija i nepogoda poput poplava, požara ili potresa.

Prema riječima autorice, priručnik je i svojevrsni imenik u slučaju opasnosti. Sastoji se od četiriju glavnih poglavlja te dodataka. U uvodnoj riječi opisani su potreba i svrha nastanka priručnika. Drugo poglavlje pod nazivom "Dioklecijanova palača i srednjovjekovna jezgra grada Splita" odgovara na pitanja kako je nastala povijesna jezgra,

koje su njezine granice, kako su određene zone zaštite te koja su njezina obilježja i vrijednosti. U trećemu poglavlju "Problemi očuvanja i potencijalni rizici" dan je prikaz problema očuvanja i rizika, službi zaduženih za sprječavanje rizika od katastrofa, preventivnih mjera te postupanja u slučaju nesreće ili katastrofe. Navedene su i preventivne mjere koje pojedinci mogu poduzeti kako bi se spriječio razvoj rizika, a da se pri tome negativno ne utječe na spomeničke vrijednosti grada U četvrtome poglavlju pod naslovom "Održavanje povijesnih građevina" navedene su obveze i prava vlasnika nekretnina u povijesnoj jezgri Splita, praktični prijedlozi za održavanje nekretnine i upute za sanaciju ili uređenje nekretnine. U dodatku o stambenoj arhitekturi povijesne jezgre Splita prikazani su oblici kuća u povijesnoj jezgri Splita, prepoznatljivi elementi oblikovanja vanjskoga prostora i tradicionalni građevni materijal. Na kraju priručnika nalaze se pojmovnik i popis literature. Priručnik je objavljen na hrvatskome i engleskome jeziku, a može se besplatno preuzeti na mrežnoj stranici Hrvatskoga restauratorskog zavoda <https://www.hrz.hr/>.

Izvor: <https://split.hr>, <https://www.hrz.hr/>

